

a quo je v tom případě den ústního prohlášení (srov. Lohsing, Strafprozessrecht III. vyd. str. 184 odst. 4). Doručení písemného vyhotovení nemá žádného významu pro tuto lhůtu; obdoba postupu v § 467 tr. ř. ohledně rozsudku nemá místa, poněvadž v § 467 tr. ř. jde o výmínečné zvláštní ustanovení, jen rozsudku se týkající. Je tedy stížnost soukromých obžalobců, podaná teprve dne 17. května 1932, třeba byla podána ve třech dnech od doručení písemného vyhotovení usnesení, opožděna právě tak, jako výtka zmatečnosti usnesení toho, obsažená v provedeném odvolání, jež bylo podáno 30. října 1931 a jež ostatně — jak již dovedeno — bylo rovněž opožděně podáno. Ostatně jest podotknouti, že podle § 77 tr. ř. má se dáti opis protokolárního osvědčení opatření ústně prohlášeného jen na žádost toho, jemuž se ústně ohlašuje; v souzeném případě soukromí obžalobci o opis nežádali, takže ani poukaz odvolacího soudu, aby soud první stolice doručil usnesení ohledně upravení útrat, nebyl správný. Bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4635.

Obecní starosta, jemuž přísluší výkon místní a silniční policie, může, i když je k výkonu služby určen strážník, kdykoliv výkon této služby provést sám a k potlačení (přemožení) odporu, kladeného osobou, proti níž úřední zákrok směřuje, užití přiměřené brachialní síly, aniž se tím dopouští přestupku podle § 331 tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Zm I 28/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 20. května 1930 byl ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §§ 331 a 332 tr. zák. porušen zákon v ustanovení § 331 tr. zák.; výrok ten se zrušuje a obžalovaný se podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštuje z obžaloby pro onen přestupek.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Děčíně ze dne 30. října 1928 byli strážník Bedřich R. a obecní starosta Karel W. zproštěni podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupky podle §§ 331 a 332 tr. zák., jichž se prý dopustili tím, že 1. jako osoby v § 68 tr. zák. jmenované při konání svého úřadu urazili skutkem Viléma F-a; 2. podnikli jednání, o němž již podle přirozených jeho následků pro každého snadno poznatelných mohli postřít, že je způsobilé přivoditi nebezpečí pro tělesnou bezpečnost lidí. V důvodech rozsudku se praví, že podle údajů poškozeného Viléma F-a v neděli 13. května 1928 byl šofér Arnold F., který

řídil autobus své matky Emmy F-ové, zadržen strážníkem Bedřichem R-em. Později přišedší starosta obce Karel W. žádal, by autobus byl zavezen zpět. Vilém F. však žádal písemný rozkaz. Zatím se shromáždilo kolem množství lidí, kteří zaujali proti F-ovi hrozivé stanovisko. F. uchopil ke své obraně pistoli na hašení ohně. Tu ho uchopil strážník Bedřich R. za krk a spolu se starostou ho strhli s vozu a čtyři metry daleko ho táhli. Shromážděný dav ho pak bil, aniž tomu obvinění bránili. F. utrpěl zranění na krku a otřes nervů, což mělo za následek porušení zdraví trvající 25 dní. Obžalovaný Karel W. udal, že dostal od Viléma F-a ránu a by neupadl se schodů vozu, uchopil držadlo a při tom zachytil Viléma F-a za pravou kapsu kalhot a roztrhl mu kalhoty. Strážníku R-ovi nařídil, by vzal F-ovi pistoli, R. to učinil a při tom F. spadl se schůdků vozu a rozčileným davem jím bylo zle nakládáno, aniž tomu W. mohl zabránit. Pistoli na hašení ohně mohli přítomní považovati na nebezpečnou zbraň a byl proto starosta obce W. oprávněn naříditi strážníkovi, by F-ovi pistoli odejmul. Svědek Rudolf G. potvrzuje, že F. zasadil W-ovi ránu do prsou a připojuje, že vylučuje, že obvinění strhli F-a dolů s vozu a čtyři metry ho táhli. Svědci Arnold F. a Emma S-ová sice potvrzují údaje Viléma F-a, jsou však zaměstnanci Emmy F-ové a nutno na ně pohlížeti jako na předpojaté svědky. Otázku, zda obžalovaný W. byl oprávněn zakázati další jízdu autobusu, je zodpověděti kladně, protože podle § 28 čís. 3 obecního zřízení pro Čechy ze 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. mají obce povinnost pečovati o bezpečnost a snadnost provozu na silnicích a podle § 59 cit. zák. přísluší představenému obce výkon místní policie. Že by obžalovaný při výkonu místní policie se byl dopustil urážky skutkem Viléma F-a, je zodpověděti záporně, protože se jen bránil proti násilnému chování Viléma F-a. K tomu se poznamenává, že proti Vilému F-ovi se vede trestní řízení u krajského soudu v Litoměřicích pro §§ 5, 81, 314, 431 tr. zák. Že s F-em bylo davem zle nakládáno, ze to nemůže W. býti činěn zodpovědným, protože tomu nemohl zabránit, což nebylo vyvráceno. Zranění Viléma F-a, které podle jeho tvrzení mělo trvati 25 dní, podle dobrozdání znalců nemohlo vůbec míti následků. Utrpěl jen 3 škrábnutí.

Odvolání veřejného obžalobce co do viny ze dne 1. prosince 1928 odvolací soud v Litoměřicích částečně vyhověl a rozsudkem ze dne 20. května 1930 napadený rozsudek ohledně Bedřicha R-a potvrdil, ohledně Karla W-a však změnil tak, že Karel W. byl uznán vinným přestupkem, jehož se dopustil proti povinnostem veřejného úřadu podle §§ 331 a 332 tr. zák. Důvody odvolacího soudu jsou ty, že zodpovídání obviněného, který tvrdí, že roztrhal Vilému F-ovi kalhoty jen proto, že stál na druhém stupni autobusu, od F-a dostal ránu a by nespadl, že se zachytil držadla a při tom zachytil za kapsu Viléma F-a a tak mu roztrhl kalhoty, nejví se věrohodným s ohledem na výpověď svědka Arnolda F-e, kterému soud podle způsobu jeho výpovědi uvěřil, že se F. držel zdviženými rukama hořejšího rámu dveří autobusu a že obžalovaný podle výpovědi svědkyně Marie W-ové, jejíž výpovědi soud rovněž uvěřil, stál jednou nohou na stupni autobusu; není proto jasné, jak F.

mohl obžalovanému ránu zasaditi; opačné tvrzení bratra obžalovaného, svědka Rudolfa W-a, nezasluhuje víry, protože neuvádí obzvláště bližších okolností, za nichž rána se stala. Avšak i kdyby se vzalo za prokázáno, že obžalovaný stál jednou nohou na jednom stupni a druhou na zemi, a dostal ránu od F-a, tu s ohledem na sílu obou (F-a a W-a) nemohla rána ta býti tak silná, že by se obžalovaný, by neupadl, musil zachytiti a roztrhnouti F-ovi kalhoty. Naproti tomu se zdá mnohem věrohodnější to, co udává svědek F., že vlastně obžalovaný uchopil F-a v kyčli, roztrhl mu tehdy kalhoty a když tyto povolily, chytil F-a za nohu. Svědkyně Emma S-ová, která již není u F-a zaměstnána a proto není předpokládána, a jejíž údaje činily dojem věrohodnosti, výslovně udala, že Vilém F. byl obžalovaným s autobusu stržen. Obžalovaný byl tehdy při výkonu svého úřadu jako starosta obce. Zda byl oprávněn zakázati další jízdu autobusu, je tu nerozhodné. Jako představenému obce příslušelo obžalovanému pečovati o bezpečnost provozu na silnicích, ne však vykonávati službu strážníka. Obžalovanému nemohlo při náležité pozornosti ujíti, že k odstranění Viléma F-a z autobusu není zapotřebí, by ho obžalovaný sám z autobusu vytáhl. Tím, že obžalovaný Viléma F-a z autobusu spolu vytahoval, správně spolustrhával, při čemž mu i roztrhl kalhoty, dopustil se urážky skutkem Viléma F-a, při čemž se poznamenává, že vůbec není jasno, proč Vilém F. byl strhován z autobusu, když potom, když jím bylo množstvím lidí zle nekládáno, směl se do autobusu vrátiti. Urážka skutkem Viléma F-a obžalovaným stala se za okolností, které mohly dáti příčinu ke shluknutí. Je míti zřetel k tomu, že na místě se shromáždilo množství lidí a že Vilém F. volal o pomoc. Protože si obžalovaný, který jest inteligentní, jako představený obce mohl býti vědom dosahu svého chování, je dána skutková podstata přestupku podle § 332 tr. zák. v objektivním směru. Pokud však jde o zlé nakládání s Vilémem F-em shromážděnými lidmi, nebyl již obviněný s to, by F-a chránil před rozčileným davem. Na odůvodněnou zamítnutí odvolání ohledně strážníka Bedřicha R-a uvádí odvolací soud toto: Obvinění Bedřich R. byl u výkonu své služby a jednal na příkaz obecního starosty, když Viléma F-a z autobusu násilím odstraňoval. Že při tom F-a uchopil za vaz, nelze pokládati za urážku skutkem podle § 331 tr. zák. Zodpovědnost podle tohoto předpisu zákona by mohla obžalovaného R-a stihnouti jen, kdyby jeho počínání si oproti F-ovi nebylo nutně podmíněno jeho odstraněním z autobusu, což však není prokázáno.

Zmatečná stížnost generální prokuratury na záštitu zákona, podaná do rozsudku odvolacího soudu, pokud byl Karel W. uznán vinným a odsouzen, je oprávněna. Jádrem odůvodnění odsuzujícího výroku leží v úvaze odvolacího soudu, že sice starostovi W-ovi příslušelo pečovati o bezpečnost provozu na silnici, že mu však nepříslušelo vykonávati službu strážníka, že k odstranění F-a z autobusu nebylo nutno, by ho obžalovaný sám z autobusu vytahoval a že tím, že F-a z autobusu spolu vytahoval, při čemž mu i kalhoty roztrhl, se dopustil urážky skutkem Viléma F-a. Toto odůvodnění spočívá na právně mylném vý-

kladu ustanovení § 331 tr. zák. Podle §§ 28 odst. 2 a 3, 35, 59 a 62 obecního zřízení ve spojení s předpisy zákona z 15. dubna 1866, z. zák. čís. 47 a vyhlášky místodržitelství pro Čechy z 21. června 1866, čís. 49.165 z. zák. čís. 54 přísluší výkon místní a obzvláště silniční policie starostovi obce, jehož věcí je také výkon usnesení obecního zastupitelstva. Obecní strážník je při tom jen pomocným orgánem starosty obce, aniž je předepsáno, že starosta obce musí určité služební výkony při výkonu místní a silniční policie zůstaviti strážníkovi a že není oprávněn k jejich provedení. Byl-li starosta obce na základě usnesení obecního zastupitelstva formálně oprávněn provést silničně policejní opatření, což také odvolací soud uznává, nepřekročuje požadavky svého úřadu, když k provedení toho se týkajících nařízení zároveň se strážníkem sám přiloží ruku a jak odvolací soud praví, osobně také »vykonává službu strážníka«. Obecní starosta, jemuž přísluší výkon místní a zvláště silniční policie, může kdykoliv, i když je k výkonu služby určen strážník, výkon této služby provést sám, mohl tudíž v daném případě sám vykonati službu strážníka a sám F-a z vozu odvésti a může k potlačení nebo přemožení odporu, kladeného osobou, proti níž úřední zákrok směřuje, užití přiměřené brachiální síly (srov. rozh. nejv. s. čís. 1475 sb. n. s.). I když se vychází ze skutkového zjištění odvolacího soudu, že Vilém F. do obviněného starosty W-a nestrčil — ač zjištění to vzhledem k obsahu trestního rozsudku ze dne 28. srpna 1929, jímž byl Vilém F. pravoplatně odsouzen pro zločin podle § 81 tr. zák., spáchaný nejen na strážníkovi R-ovi, nýbrž i na starostovi W-ovi, není formálně nezávadné, an se odvolací soud s rozsudkem tím nevypořádává, ač rozsudek ten při odvolacím přelíčení byl čten — jest odvolacím rozsudkem samým připuštěno, že brachiální moc, které užil strážník R., vytahuje F-a z autobusu, nelze podřaditi pod skutkovou podstatu přestupku podle § 331 tr. zák., poněvadž byla nutně podmíněna okolnostmi, když F. proti strážníkovi R-ovi použil zbraně. Třeba tedy F. neútočil přímo proti osobě starosty W-a, byl W. vzhledem ke své úřední funkci oprávněn, by přispěl svému podřízenému orgánu na pomoc třeba i přiložením vlastní ruky. Jednal tedy starosta W., uchopiv F-a za bok (za nohu), by tak byl nápomocen strážníku R-ovi při vytahování F-a z autobusu, v rámci své úřední moci a svých úředních povinností a nelze v tomto jeho činném zásahu shledati skutkovou podstatu přestupku podle § 331 tr. zák. Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4636.

Predpis § 36 odst. III. zák. na ochr. rep., že trestné pokračovanie pre prečin y podľa tohoto zákona náleží s b o r o v ý m súdom prvej stolice, nepripúšťa výnimku ani v tom prípade, že obžaloba je podaná aj pre niektorý iný prečin podľa obecného trestného zákona a že v nej verejný žalobca navrhol, aby vec bola prejednaná pred samosudcom.